

ငါ တို့ စာ ပေ

ကျောင်းသား သမဂ္ဂ နှင့် ဒီမိုကရက်တစ်လူ့အဖွဲ့အစည်း ကျော်ကိုကို

painting & illustration by thoe htein

အမှောင်ကြားက ထွန်းသစ်စကြယ်တစ်ပွင့်ကို လှမ်းကြည့်ခြင်း

(၁)

ကျော်ကိုကိုက “ကျောင်းသားသမဂ္ဂနှင့်

ဒီမိုကရက်တစ်တစ်လူ့အဖွဲ့အစည်း” ဆိုတဲ့ သူ့ဆောင်းပါးစာ အုပ်မှာ အမှာရေးပေးပါ
ဆိုလာတော့ စိတ်မှတ်မဲ့စွာပဲ “ရေးတာပါ” လို့ ကတိကဝတ်ပြုခဲ့ပါတယ်။ စာတွေကို
မြင်လို့မဟုတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးသံယောဇဉ်နဲ့ပါ။

ကျော်ကိုကိုဆိုတဲ့ နာမည်ကို ၂၀၀၇ ခုနှစ်

ရွှေဝါရောင်အရေးတော်ပုံအတွင်းမှာ စပြီးကြားဖူးပါတယ်။ အရေးတော်ပုံအတွင်း
ခွပ်ဒေါင်းအလံကို စထူခဲ့တဲ့နောက်ဆုံးမျိုးဆက် ကျောင်းသားသမဂ္ဂလူယ်လေး
တွေထဲက တစ်ယောက်အဖြစ်နဲ့ပါ။ ရွှေဝါရောင်အရေးတော်ပုံအတွင်း ၂၀၀၇ ခုနှစ်၊
စက်တင်ဘာလ (၂၅)ရက်နေ့က ခွပ်ဒေါင်းအလံကို ပထမဆုံးလွှင့်ထူခဲ့တဲ့
ကျောင်းသားတွေထဲမှာ တစ်ယောက်အပါအဝင် အနေနဲ့ပါ။ ဒီ နောက်မှာတော့
သူတို့တွေ သံတိုင်ကြားရောက်သွားခဲ့ကြတယ်။ ခွပ်ဒေါင်းအလံကို
မားမားမတ်မတ်လွှင့်ထူရင်းနဲ့ပေါ့။ ဒီလိုနဲ့ ၂၀၀၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ(၁၈)ရက်နေ့
ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ဗဟိုစည်းရုံးရေးကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံး
ခရိုင်အသီးသီးကို သူတို့စည်းရုံးရေးကော်မတီ ကိုဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံး
ခရိုင်အသီးသီးကို သူတို့စည်းရုံးရေးဆင်းခဲ့ကြတယ်။ ဒီမှာ သူနဲ့
ကျွန်တော်တွေ့ခဲ့ကြတာပါ။ တွေ့တွေ့ချင်း တရင်းတနှီး။ ဒီရင်းနှီးမှုဟာ
ဒီနေ့ထိဆက်လက်ရှင်သန်ဆဲ။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ သူနဲ့ကျွန်တော် ရင်းနှီးရတဲ့
အကြောင်းအရင်းနှစ်ချက်ရှိတယ်လို့ ထင်ပါတယ်။

ပထမအချက်ကတော့ ဘဝဖြစ်စဉ်ချင်း တူညီတဲ့ကိစ္စပါ။

ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ကလည်း ငယ်ငယ်ရွယ် ရွယ်နဲ့ ခွပ်ဒေါင်းအလံကို လွှင့်ထူရင်း သံတိုင်ကြားရောက်၊ လိုင်းကြားလေကြားကိုလွှင့်၊ တိုက်ပွဲကြားမှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်ဆေးသားတင်ခဲ့ရတယ်။ ဒီတော့ သူ့ကိုတွေ့တာနဲ့ ရှေးကကျွန်တော်ရုပ်ပုံလွှာကိုပြန် ကြည့်နေရသလိုပါပဲ။

ဒုတိယအချက်ကတော့ legacy ကိစ္စပါ။ သမိုင်းအစဉ်အလာ ခံယူမှုကိစ္စလို့ဆိုနိုင်မယ်ထင်ရဲ့။ သူတို့ နောက်ဆုံးမျိုးဆက် သမဂ္ဂဝင်ကျောင်းသားတွေ သူတို့သမဂ္ဂကို နာမည်မှည့်ကြတဲ့အခါ စကားလုံးပြသ နာပေါ်ခဲ့တယ်။ ဗမာနဲ့ မြန်မာအခေါ်အဝေါ်ပေါ့။ ကိုကျော်ကိုကိုတို့က ဗမာသကိုအစဉ်အဆက်သုံးနှုန်း ခဲ့တဲ့အတိုင်း” ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်” လို့အမည်ပေးကြတယ်။ ဒါကို တစ်ချို့က သဘောမကျဘူး။ ဗမာဆိုတဲ့နေရာမှာ မြန်မာလို့သုံးချင်ကြတယ်။ သူတို့ပေးတဲ့ ဆင်ခြေကတော့ ဗမာဆိုတာ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုမှာ လက်ဝဲသမားတွေ ကြီးစိုးတုန်းက သုံးခဲ့တဲ့အသုံးအနှုန်းတဲ့။ သမိုင်းရေးမျက်ခြေပျက်နေကြသူတွေရဲ့ ဆင်ခြေပါ။

ကိုကျော်ကိုကိုကတော့ သူတို့သမဂ္ဂကို ၁၉၆၃ ခုနှစ် မေလ ၈ ရက်နေ့မှာ ပထမ အကြိမ်ညီလာခံခေါ်ပြီး ကိုအောင်ဆန်းအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့စဉ်ကတည်းက ခေါ်ခဲ့တဲ့အတိုင်း ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂလို့ မညွှန်ခေါ်ခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော့်အနေနဲ့တော့ ဗမာ/မြန်မာဆိုတဲ့ ပညာတက်ယောင်ဆောင်အငြင်းပွားမှုကို ခေါင်းထဲမထည့်ပါဘူး။ အသစ်ဘက်ကို မှန်းမျှော်ပြီး အားကောင်းသန်မာတဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေရဲ့ နာမည်မှာ ဗမာလို့ပဲ သုံးခဲ့တယ်။ (ဥပမာ တို့ဗမာအစည်းအရုံး) ဒါကြောင့် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး တိုက်ပွဲတွေအတွင်းမှာ ဗမာဆိုတာ တော်လှန်ရေး(Legacy)

ပဲ။ ပျော့ပျောင်းချင်သူတွေ (ပျော့သလို လိုနဲ့ ပြောင်းချင်သူတွေ) က ဗမာကို ‘မြန်မာ’
နဲ့အစားထိုးဖို့ ကြိုးစားကြတာဟာ (Legacy)ကို ဖျက်တာပဲ။ တကယ်တော့
ဒါဟာအသုံးအနှုန်းသက်သက် ပြသနာမဟုတ်ပါဘူး။

နောက် လက်ဝဲသမားတွေကြောင့် တိုင်းပြည်ပျက်ခဲ့တယ်
ဆိုတာလည်းသမိုင်းကိုပြောင်းပြန်သုံးသပ် တာပါပဲ။ တကယ်တော့ ကမ္ဘာမှာကော
ဗမာမှာပါ လက်ဝဲသမားတွေ တွန်းဖို့လို့အမှောင်အင်အားစု တွေ
ပြိုကျသွားတာဖြစ်ပါတယ်။

တကယ်တော့
လက်ရှိကမ္ဘာ့အနေအထားကိုရောက်အောင်လမ်းဖွင့်ခဲ့တာဟာ ၂၀ ရာစုနှောင်းပိုင်း၊
ပြေ ရရင် နှစ် ၆၀ ပိုင်းနဲ့ ၇၀ ပိုင်းကာလတွေဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ အချိန်က
အဓိကလွှမ်းမိုးခဲ့တာတော့ လက်ဝဲ ရေဒီကယ်တွေပါပဲ။ လက်တင်အမေရိကမှာ
ချေးဂွေဗားရာ၊ အာရှမှာ ငှာယင်ဗန်ထရွှင်တို့လို တော်လှန် ရေးသမားတွေက
စတင်ပြီး ထိုးထွက်လိုက်တာ ဥရောပမှာတော့ နှစ် ၆၀ ပိုင်းနဲ့ ၇၀ ပိုင်းကာလတွေဖြစ်
ပါတယ်။ အဲဒီ အချိန်က အဓိကလွှမ်းမိုးခဲ့တာတော့ လက်ဝဲရေဒီကယ်တွေပါပဲ။
လက်တင်အမေရိကမှာ ချေးဂွေဗားရာ၊ အာရှမှာ ငှာယင်ဗန်ထရွှင်တို့လို
တော်လှန်ရေး သမားတွေက စတင်ပြီး ထိုးထွက်လိုက် တာ ဥရောပမှာတော့ နှစ် ၆၀
ပိုင်းတွေက ပြင်သစ်လူထုအုံကြွမှုကြီးတွေနဲ့ တစ်ဆက်တည်း အမေရိ ကန်ရဲ့
ဗီယက်နမ်ကျူးကျော်စစ်ကို ဆန့်ကျင်တဲ့လှုပ်ရှားမှုတွေ မှာလည်း ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းက
လက်ဝဲရေ ဒီကယ် လူငယ်တွေက ဦးဆောင်၊ လစ်ဘရယ်လူငယ်တွေက
ပူးပေါင်းပါဝင်ခဲ့ကြသပေါ့။ တကယ်တော့ ၂၀ ရာစုနှစ် ၆၀ ပိုင်းနဲ့ ကြီးမြတ်တဲ့ နှစ်
၇၀ ပိုင်းက လှိုင်းလုံတွေသာ မရှိခဲ့ရင် ယန်းကီဗိုလ်ကျရမ်းကား
မူကျောက်ဆောင်ကြီးဟာ အခုထိ မားမားမတ်မတ်ရှိနေဦးမှာပါ။

ဒီအချက်နှစ်ချက်အပေါ် အခြေခံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးသံယောဇဉ်ကြောင့်
ကိုကျော်ကိုကိုရဲ့ စာအုပ်ကို အမှာ ရေးပေးမယ်လို့ စိတ်မှတ်မဲ့ သတိပြုခဲ့ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ သူ့ဆောင်းပါးစုတွေ ဖတ်လိုက်တော့.....

(၂)

သူ့ဆောင်းပါးစုထဲမှာ ဆောင်းပါး (၂၁) ပုဒ်ပါပါတယ်။

အတိအကျသတ်မှတ်ရရင်တော့ “အမှောင်ကြား ကထွန်းသစ်ကြယ်စုများသမိုင်း” ဆိုတဲ့ ဆောင်းပါးတွဲ(၄) ပုဒ်နဲ့ကျန်ဆောင်းပါး(၁၂) ပုဒ်ပါ။ အဲဒီ အထဲ မှာ.....

“အမှောင်ကြားက ထွန်းသစ်ကြယ်စုများသမိုင်း” ကတော့

မြန်မာ့ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း အနှစ် ချုပ်ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၀၃ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာမှာ ပေါ်ခဲ့တဲ့ “ရှိခိုးသပိတ်”ကစလို့ ၁၉၂၀ ပထမကျောင်း သားသပိတ်၊ ၁၉၃၆ ဒုတိယကျောင်းသားသပိတ်၊ ၁၃၀၀ ပြည့်အရေးတော်ပုံ၊ ၁၉၅၃ အောက်တိုဘာ အရေးတော်ပုံ၊ ၁၉၅၆ အောက်တိုဘာအရေးတော်ပုံ၊ ၁၉၆၂ ဇူလိုင်အရေးတော်ပုံ၊ ၇၄-၇၅-၇၆ အရေး တော်ပုံများ၊ ၈ လေးလုံးအရေးတော်ပုံ၊ ၉၆ ဒီဇင်ဘာ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု၊ ၉၈ ကျောင်းသားအရေး အခင်း၊ ၂၀၀၇ ရွှေဝါရောင်တော်လှန်ရေးစတဲ့ ကျောင်းသားတိုက်ပွဲအဆင့်ဆင့်ကို မှတ်တမ်းတင်ထားတဲ့ ဆောင်းပါးရှည်ကြီးပါ။

“ပေတစ်ရာပေါ်မှာ ကျတဲ့သွေးတွေမခြောက်သေးဘူး”၊

“ကျွန်တော်တို့နှင့် အမြဲရှိနေတဲ့ အာဇာနည် များ”၊

“ရှစ်လေးလုံးငွေရတုဂယက်များနှင့် အမျိုးသားရင်ကြားစေ့ရေး အငြင်းအခုန်” စတဲ့ဆောင်းပါး တွေကတော့ လူငယ်ကျောင်းသားတစ်ယောက်ရဲ့ ရူးဒေါင့်က လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံးကိုဝေဖန်ရေး အမြင်နဲ့ ဆန်းစစ်သုံးသပ်ထားတဲ့ ဆောင်းပါးတွေကတော့ ကျောင်းသားများရဲ့ သမိုင်းရေးဖြတ်သန်းမှု ထဲက အာဇာနည်ဖြစ်ရပ်တွေရဲ့ အားဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို အမွှန်းတင်ထားတာဖြစ်ပါတယ်။

“အခိုးအငွေများကြားမှ မြန်မာပြည်၏ တံလျပ်ဒီမိုကရေစီ”၊

“အရေးပြားတစ်ထောက်စာ ပြင်ဆင်မှုနှင့် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေ

အရှုပ်အထွေးများ”၊ “ရှစ်လေးလုံးငွေရတုဂယက်များနှင့် အမျိုးသားရင်ကြားစေ ရေးအငြင်းအခုန်”၊ စတဲ့ ဆောင်းပါးတွေကတော့ လူငယ်ကျောင်းသားတစ်ယောက်ရဲ့ ရူးဒေါင့်က လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံးကို ဝေဖန်ရေးအမြင်နဲ့ ဆန်းစစ်သုံးသပ်ထားတဲ့ ဆောင်းပါးတွေပါ။

“အမိတာလား၊ ဇ ရှိတာလား”၊ “စာပေသည် သမဂ္ဂ၏

အင်အားဖြစ်သည်”၊ “သမဂ္ဂဆိုတာ ပရဟိတအ ဖွဲ့အစည်းမဟုတ်”၊ “အားလုံးအတွက် ဒီမိုကရေစီပညာရေး” စတဲ့ဆောင်းပါးတွေကတော့ နိုင်ငံနဲ့ ပညာ ရေးစနစ်၊ ပညာရေးစနစ်နဲ့ကျောင်းသား၊ ကျောင်သားသမဂ္ဂ၊ ကျောင်းသမဂ္ဂရဲ့ ဂုဏ်ရည်ရဲ့သမဂ္ဂဝင် တို့ရဲ့ အရည်အသွေးများအကြောင်းကို စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်တွေနဲ့ ဖွင့်ဆိုရှင်းပြဖို့ ကြိုးစားထားတဲ့ ဆောင်းပါးတွေပါ။

ဒီဆောင်းပါးတွေ ဖတ်မိတဲ့အခါ စာရေးသူရဲ့ စေတနာနဲ့

အလေ့အလာကို ကောင်းကောင်းတွေ့မိပါတယ်။ သာမန်စေတနာရဲ့ ရေးမိတယ့်ဆောင်းပါးများမဟုတ် သာမန်အလေ့အလာနဲ့ ရေးနိုင်မယ့် ဆောင်းပါများလည်း မဟုတ်။ ဒီဆောင်းပါးတွေဖတ်မိလိုက်တဲ့အခါ ကျွန်တော်ချစ်ခင်အားကိုးတဲ့ ခွပ်ဒေါင်းပျိုလေးဟာ အားကိုးရလောက်ပါပေတယ်လို့ ကောက်ချက်ချလိုက်မိပါတယ်။

(၃)

ဆရာမင်းသူဝဏ်က ကဗျာတစ်ပုဒ် ရေးခဲ့ဖူးပါတယ်။ ကျွန်တော်

အပါအဝင် ကျောင်းသားတွေ နှုတ် တက်ရွရွ ရွတ်ကြမြကဗျာပါ။ ကဗျာက ဒီလို.....

ဒေါင်းပျိုထိုးဆွတ် ဘယ်ညာခွပ်၍

လွတ်လပ်ရချေ တို့တတွေသည်

အိုးဝေကျေးဇူပါတကား။

အိုးဝေကျေးဇူ မထိန်းမြူးပဲ

နှစ်ဦးကောဇော ဒီအခါတွင်

သာဓုသံတွင် ချို့နားဆင်၍

အသင်းဒေါင်းငယ် မြန်မိမယ်ကို

သက်နှယ်စောင့်ရှောက် နိုင်စေသော်။

ဆရာမင်းသုဝဏ် ချီမခဲ့ရတဲ့ ခွပ်ဒေါင်းလေးတွေဟာ ဒီနေ့ထိ

ခွပ်လက်ချိုးမျှဆဲ၊

ခွပ်ရေးကောင်းဆဲ၊ မြန်မိမယ်ကို သတ်နှယ်စောင့်ရှောက်ဆဲပါ။

ဒီဆောင်းပါးတွေ ဖတ်အပြီးမှာ ကိုကိုး ကျွန်းမှာရှိစဉ်

ကျောင်းသားသမဂ္ဂသီချင်းအဖြစ်နဲ့ စပ်ခဲ့တဲ့ သီချင်းတစ်ပုဒ်ရဲ့

ခြေဆင်းအပိုဒ်ကိုလည်း သတိရမိသေးပါတယ်။

“ရွန်းရွန်းသစ်စည် လျှမ်းလျှမ်းတောက်သည်

အရှေ့ဆိုအရပ်ဆိုအရပ်ဆီမနက်ခင်းနေပမာညီ

လူငယ်ပီပီ တက်ကြွသည်

စွန့်လွှတ်သည် အားရှိသည်

အနာဂတ်ကို ငါတို့ပိုင်ဆိုင်သည်” တဲ့။

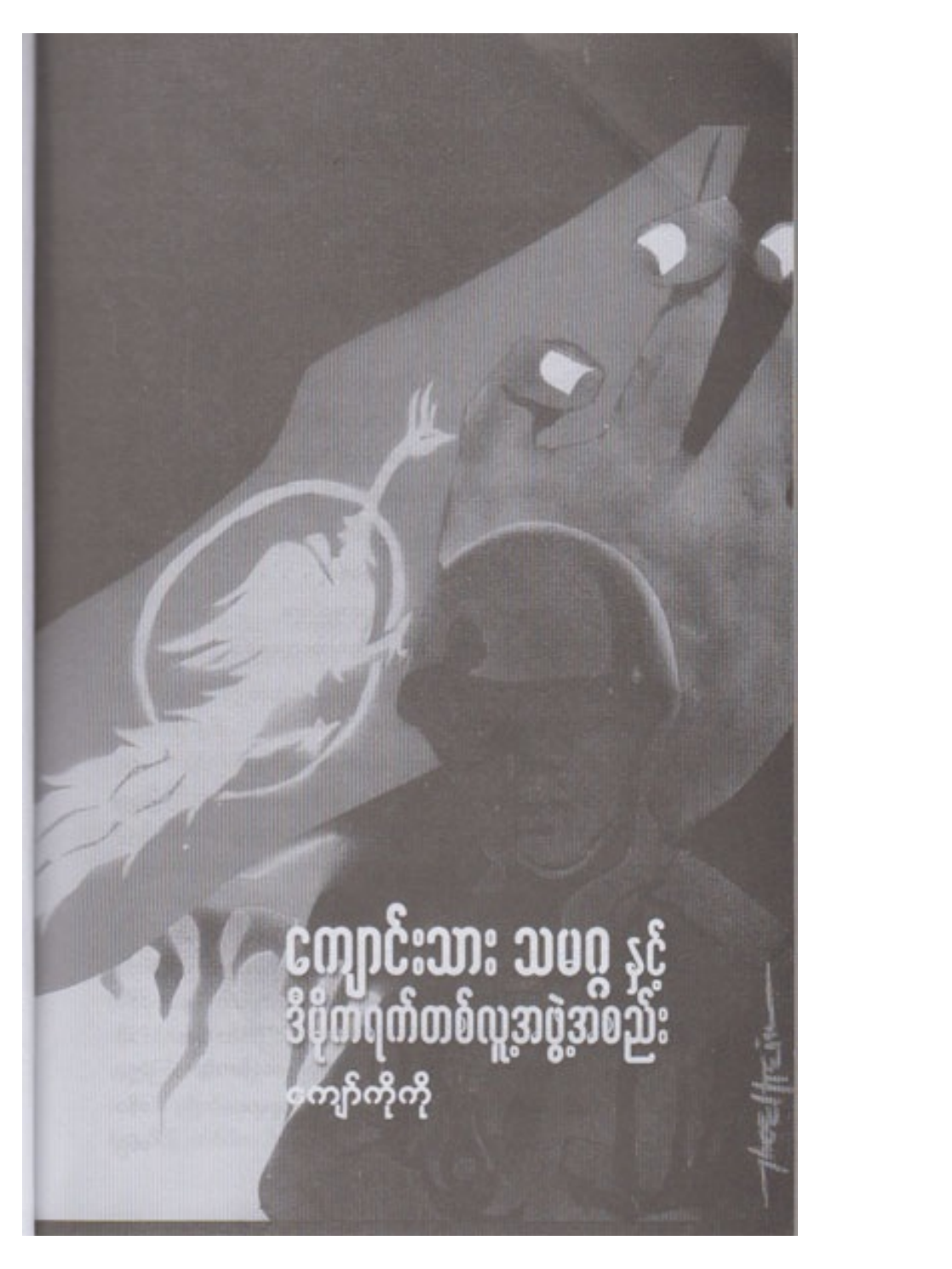
ဟုတ်ကဲ့ ကိုကျော်ကိုကိုရေ၊ ပစ္စုပ္ပန်မှာ ပဲခူးရေကြီးနေတာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊

ပါးစပ်လှုပ်ပြီး လက်လှုပ်မရတာ ပဲဖြစ်ဖြစ်၊

ရွှေညဝါဆရာတော်ပြောသလို “ဘာမှန်းမသိ ညာမှန်း မသိ” နေကြတာဖြစ်ဖြစ်။
ဟုတ်ကဲ့....မျက်မှောက်ပစ္စုပ္ပန်များ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်။ ခင်ဗျားတို့ရဲ့ မျက်မှောက်တိုက်ပွဲ
ဝင်ခြေလှမ်းတွေနဲ့ တိုက်ပွဲဝင်လုပ်ရပ်တွေကြောင့် အနာဂတ်ကို
ခင်ဗျားတို့ပိုင်မယ်ဆိုတာ မြေကြီးလက် ခပ်မလွဲပါပဲ။

*

အမှောင်ကြားက ထွန်းသစ်ကြယ်စုများသမိုင်း(၁)

ကျောင်းသား သမဂ္ဂ နှင့်
ဒီမိုကရက်တစ်လူ့အဖွဲ့အစည်း
တော်ကို

the 11th

ရှစ်ခိုးသပိတ်ဟာ

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးကို လူထုနည်းနဲ့

ပုံစံသစ်တိုက်ပွဲဝင်မှု အစပြုခြင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

မင်းလောင်းမျှော်တဲ့ လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲတွေကို

ဘယ်တော့မှ နောက်ပြန်မလှည့်တော့ဘဲ

နောင်ပေါ်ထွန်းလာမယ့်

အမျိုးသားနိုင်ငံရေးတိုက်ပွဲတွေအတွက်

အချက်ပေးတပ်လှန့်လိုက်တာလည်းဖြစ်တယ်။

ကျွန်တော်တို့ ဗမာပြည်ဟာ ၂၀ ရာစုဝင်ရောက်လာကတည်းက

ကျွန်ခေတ်ထဲမှာ လုံးလုံးလျားလျားကျ ရောက်နေခဲ့ရပြီး ကျန်တဲ့နောက်ပိုင်းနှစ်က

ကျွန်ခေတ်ထဲမှာ လုံးလုံးလျားလျား ကျရောက်နေခဲ့ရပြီး

ကျန်တဲ့နောက်နှစ်ကာလများမှာလည်း ဒီမိုကရေစီဆုံးရှုံး၊ ပြည်တွင်းစစ်ဒဏ်သင့်၊

စစ်အာဏာရှင်စနစ် အောက်မှာ ဆင်းရဲငတ်ပြတ်ပြီး အမှောင်ဆုံးဖြစ်ခဲ့ရတယ်ဆိုတာ

စာရေးဆရာ ဝင်းတင်ထွန်းက “အမှောင်ကြားက ဗမာပြည်” စာအုပ်နိဒါန်းမှာ

ရေးခဲ့ပါတယ်။ တကယ်ပဲ ရာစုနှစ် တစ်ခုကျော်ကျော်အမှောင်ကြားမှာ

နေလာကြရတဲ့ ဗမာပြည်သူပြည်သားတွေအတွက် မျှော်လင့်ချက် ကုန်ဆုံးခဲ့ကြပါသ

လား။ လုံးဝဆန့်ကျင်ဘက်ပါ။ ဗမာပြည်သူအပေါင်းဟာ အံ့ကြိတ်၊

တောက်ခေါက်ရင်း ကြွေးကြော်ဟစ် အော်ရင်း တောင်းဆိုတိုက်ပွဲဝင်ရင်း

မိမိတို့မျှော်ရှုရာ လမ်းအသစ်ဆီ ဦးတည်ချီတက်နေဆဲပါ။ ဒီလိုချီ တက်ရာမှာ

လမ်းပြကြယ်လည်းဖြစ်ခဲ့၊ တပ်ဦးကနေ ရွပ်ရွပ်ချုံ့ချုံ့ လမ်းဖောက်သူတွေလည်း

ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေအကြောင်းကို မှတ်တမ်းတင်နိုင်ဖို့ရာ ကျွန်တော်

ကြိုးစားကြည့်ပါတယ်။ ရှေ့မှာ ကိုအောင်ဝေး၊ ကိုအောင်ထွန်းတို့လို

ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း စာအုပ်တွေ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရေးပြီး သူများရှိလို့ ကျွန်တော်အတွက် သုတေသနလုပ်ရန် အခက်အခဲမရှိပါ။ ကိုးကားဖို့ရာ ပြည်စုံပါတယ်။ တကယ်တော့ နိုင်ငံရေးခါးဆက်ဖြတ်ခံထားရတဲ့ ၁၉၈၈ နောက်ပိုင်းမျိုးဆက်ကျောင်းသားတွေအတွက် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုကို အတိုချုံ့သိရှိလေ့လာ နိုင်အောင် ယခုဆောင်းပါးကို ရေးသားရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ လက်ရှိ ကျောင်းသားထုရဲ့ ရင်ထဲနှလုံးသည်းပွတ်ထဲမှာ သမဂ္ဂဝိညာဉ် ရှင်သန်စေဖို့ရာ ဗကသ များ အဖွဲ့ချုပ်ရဲ့ တာဝန်တစ်ရပ်အနေနဲ့ ကြိုးပမ်းခြင်းဖြစ်သလို နိုင်ငံသား၊ ကျောင်းသားတစ်ယောက် အနေနဲ့ ပါ ဒီမိုကရေစီတိုက်ပွဲကို ဆေးပေးမီးယူ ကူညီအားဖြည့်ထားခြင်းပဲဖြစ်ပါတယ်။

အစောဆုံး အဦးအစ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုတွေဟာ ဗြိတိသျှအာဏာပိုင်တွေ မြန်မာတစ်ပြည်လုံး သိမ်းပိုက်ပြီးကာစ အချိန်ကပဲ စတင်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တာပါ။ ၁၉၀၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ ၁၂ ရက်နေ့မှာ ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ ရှီခိုးသပိတ်ဟာ မြန်မာပြည်ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု စတင်သန္ဓေတည်ပြီးဟု ပြောစမှတ် ပြုရမယ့်အဖြစ် အပျက်ပါပဲ။ ယခင်က နယ်ချဲ့တို့ကို လက်နက်ကိုင်စွဲ ခုခံနေတဲ့ တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံ အင်အားစုတွေရဲ့ လှုပ်ရှားမှုသာရှိပြီး လက်နက်၊ နည်းပညာနဲ့ ပရိယာယ်ကြွယ်ဝသောလွန်းတဲ့ ဗြိတိသျှ တွေကသာ အသာစီးရခဲ့ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ၁၉၀၃ စက်တင်ဘာလမှာဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ “ရှီခိုးသပိတ်”ကစလို့ လက်နက်မဲ့ အနုနည်းနဲ့ အာဏာရှင်ကို တော်လှန်တဲ့ နည်းလမ်းဖြစ်ပေါ်တိုးတက်လာတယ်လို့ဆိုရပါ မယ်။

မြန်မာပြည်ကို သိမ်းပိုက်ပြီးခဲ့တဲ့နောက် ဗမာလူမျိုးတွေကို နှိမ်ချဆက်ဆံဖို့ နယ်ချဲ့ဟာအစီအစဉ် အမျိုး မျိုးချ ဖန်တီးနေခဲ့ပါတယ်။ ဒီအစီအစဉ် တွေထဲက အခုဖြစ်တဲ့ “ ပညာရေးဌာန အရာရှိတွေနဲ့ ဆရာ တွေကို ကျောင်းသားများက ရှီခိုးရမယ်ဆိုသော အမိန့်”ကို ရန်ကုန်ဟိုက်စကူး ကျောင်းမှာ ထုတ်ပြန် လိုက်တဲ့ အခါ မကျေမနပ်ကန့်ကွက်သံများ ထွက်ပေါ်လာပါတယ်။ အဲဒီ

အချိန်မှာ ဆရာတွေနဲ့ပညာ ရေးအရာရှိတွေဟာ
တိုင်းတပါးသားတွေချည်းဖြစ်ကြပါတယ်။ ပညာကို ငွေကြေးသတ်မှတ်ချက်နဲ့
စတင်သင်ကြားနေတဲ့အချိန်လည်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရန်ကုန်ဟိုက်စကူး
ကျောင်းသားတွေအနေနဲ့ ခရိုင်ပညာဝန်မစွတာကော့စ်ရဲ့
အမိန့်ကိုလုံးဝနာခံနိုင်ခြင်းမရှိဘဲ ငြင်းဆန်ကန့်ကွက်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဆ ရာများကို
မရှိခိုးနိုင်ဘူးလို့ ရဲရဲရင့်ရင့် စတင်ပြောဆိုခဲ့တဲ့ ကျောင်းသား မောင်တင်အပါအဝင်
တစ်တန်း လုံးကို ကျောင်းသားအာဏာပိုင်များက ကျောင်းထုတ်ခဲ့ပါတယ်။
ကျောင်းထုတ်ခံရတဲ့ ကျောင်းသား တွေအားလုံး ရန်ကုန်ဟိုက်စကူး (ယခုလသာ
အထက-၁) နဲ့ မျက်နှာချင်းဆိုင် တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်(ယခု ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီး)
နေရာမှာကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးခေါ်ပြီး တခဲနက်ကန့်ကွက်ကာသပိတ်စ
တင်လိုက်ကြပါတယ်။ နောက်တော့ ရန်ကုန်ကောလိပ် ကျောင်းသားတွေပါ
ပါဝင်လာပြီး ဝိတိုရိယ ဟောလ်(ခ)လျှော်တန်းရုံ (ယခု ကုန်သည်ကြီးများဟိုတယ်)
နေရာမှာ မိဘများနှင့်တကွ အစည်းအ ဝေးခေါ်ယူပြီး မစွတာကော့စ်သည်
ဉာဏ်နှော၍ ကျောင်းသားများနှင့် မိဘများ သဘောမကျအောင် ကျောင်းသားက
ဆရာနှင့်အရာရှိများကို ရှိခိုးရန် အမိန့်ထုတ်ခြင်းသည် မသင့်လျော်၊ ထို့ကြောင့် ဤ
အစည်းအဝေးကြီးမှ အပြစ်ဆိုကန့်ကွက်ကြောင်း” ဆိုပြီး
ဝိတိုရိယဟောလ်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ထုတ်ပြန် ကြေညာခဲ့ပါတယ်။ ကျောင်းထုတ်ခံ
ကျောင်းသားအားလုံးလည်း ကျောင်းပြန်တက်ခွင့်ရသွားပါတယ်။ အဲဒီ
ကျောင်းသားတွေကို ခေါင်းဆောင်ခဲ့တဲ့ မောင်တင်ဟာ နောင်ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ရဲ့
ပထမဦးဆုံး သော မြန်မာလူမျိုးပါမောက္ခဖြစ်လာမယ့် ဆရာကြီး “ဦးဖေမောင်တင်”
ပါပဲ။

ရှစ်ခိုးသပိတ်ဟာ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးကို လူထုနည်းနဲ့
ပုံစံသစ်တိုက်ပွဲဝင်မှု အစပြုခြင်းပဲဖြစ်တယ်။ မင်းလောင်းမျှော်တဲ့
လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲတွေကိုတော့မှ နောက်ပြန် မလှည့်တော့ဘဲ နောင်ပေါ်ထွန်း

လာမယ့် အမျိုးသားနိုင်ငံရေး တိုက်ပွဲတွေအတွက်
အချက်ပေးတပ်လှန်လိုက်တာလည်းဖြစ်တယ်။ မြန် မာပြည်မှာ ဝံသာနုစိတ်ဓာတ်ကို
ပိုမိုရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးလာစေပြီး ဝိုင်အမ်ဘီအေ၊ ဂျီစီဘီအေလို အမျိုးသား အသင်းတွေ
ပေါ်ပေါက်လာစေဖို့လည်း မီးရှူးလွှတ်တင်အလင်းရောင်ပြလိုက်တာပဲဖြစ်တယ်လို့
သုံး သပ်ရပါမယ်။

ကိုလိုနီခေတ် ပညာရေးဗမာပြည်သားတွေကို
အောက်ကျနောက်ကျဖြစ်အောင် ဖန်တီးဖို့၊ အသုံးချအ စေခံဘဝက
မလွတ်မြောက်အောင် ထိန်းထားဖို့နဲ့ လွတ်လပ်စွာ စဉ်းစားတွေးခေါ်နိုင်စွမ်းကို
ချိုးနှိမ်ဖိ နှိပ်ထားဖို့ ရည်ရွယ်ထားတဲ့ ပညာရေးစနစ်တစ်ခုသာ ဖြစ်ပါတယ်။
ဒီလိုပညာရေးစနစ်အောက်မှာ သင် ကြားနေရတဲ့ ကျောင်းသားတွေဟာ
လုံးဝကျေနပ်ခြင်း မရှိဘူးဆိုတာကို သပိတ်လက်နက်နဲ့သာ ဆွဲကိုင်
ပြသအရေးဆိုခဲ့ကြပါတယ်။ ကျောင်းသားထုမှာ သပိတ်တစ်ခုမှ လွဲလို့
ရွေးချယ်စရာမရှိပါ။ အထက် အာဏာပိုင်နဲ့ ပညာရေးအဖွဲ့အစည်းများက
ကျောင်းသားထုဆန္ဒကို လျစ်လျူရှုထားကြတဲ့အတွက် တရားသော
သပိတ်တိုက်ပွဲတွေ ဆက်တိုက်ပေါ်ပေါက်လာရပါတော့တယ်။

၁၉၂၀ နိုဝင်ဘာ ၂၉ ရက်နေ့မှာ
အမျိုးသားပညာရေးလှုပ်ရှားမှုအစလို့ဆိုနိုင်တဲ့ ကူရှင်ကျောင်းသား
သပိတ်ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ မရှေးမနှောင်းမှာပဲ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေကို
ဆန့်ကျင်တဲ့ ပထမ ကျောင်းသားသပိတ် ပေါ်ပေါက်လာတယ်။ ၁၉၂၀ ဒီဇင်ဘာ ၁
ရက်နေ့မှာ စတင်အတည်ပြုတဲ့ “ယူနီ ဗာစီတီအက် ဥပဒေ”မြန်မာလူမျိုးတွေကို
အဆင့်မြင့်ပညာ မသင်ကြားနိုင်အောင် ချုပ်ချယ်ကန့်သတ် တဲ့
ဥပဒေတစ်ရပ်ဖြစ်တာကြောင့် ကိုဘဦး၊ ကိုအောင်ဒင်၊ ကိုမြစတဲ့ ရန်ကုန်ကောလိပ်မှ
ကျောင်းသား ကြီး(၁၁)ဦးတို့ဟာ သပိတ်မှောက်ဖို့ လျှို့ဝှက်တိုင်ပင်ခဲ့ကြပါတယ်။
နေရာကတော့ ရွှေတိဂုံကုန်းတော် စနေထောင့်မှာပါ။ အဲဒီ တုန်းက ရန်ကုန်မှာ

ကောလိပ်ကျောင်း(၂) ကျောင်းပဲရှိပါတယ်။ ရန်ကုန်ကောလိပ်နဲ့ ယုဒသာန်(ဂျပ်ဆင်) ကောလိပ်ပါ။ သပိတ်မှောက်တဲ့အခါ ကောလိပ် နှစ်ကျောင်းစလုံး ညီညွတ်စွာနဲ့ ပူးပေါင်းခဲ့ကြတာပါ။ ကျွန်ုပ်ညာရေးကို ကျောခိုင်းပြီး အမျိုးသားပညာရေးတည်ဆောက်ဖို့ တက္ကသိုလ်အသစ်ကို မတက်ဘဲ ဗဟန်းက ဘုန်းကြီးကျောင်း ဇရပ်တွေပေါ်မှာ သပိတ်စခန်းဖွင့်လှစ်လိုက်ကြပါတယ်။ စိန်ပေါ၊ စိန်ဌာန်း၊ မက်သဒစ် စတဲ့ ယောက်ျားလေးအထက်တန်းကျောင်းသားတွေ၊ စိန်မေ ရီ၊ မိန်းကလေးကျောင်းသူတွေ ပါဝင်လာပြီး သပိတ်စခန်းမှာ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူအင်းအား ၂၀၀၀ ကျော်ရှိလာခဲ့ပါတယ်။ မန္တလေး၊ မော်လမြိုင်၊ ပုသိမ်၊ ပြည်စတဲ့ အမြို့မြို့အနယ်နယ်မှ ကျောင်းသားတွေလည်း သပိတ်မှောက်လိုက်ကြပါတယ်။

သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားတွေရဲ့ အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်အရ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ပေးပါရန်တောင်းဆိုချက်(၁၆)ချက်ရေးသားပြီး ဒုတိယဘုရင်ခံဆီ ပေးပို့ခဲ့ကြပါတယ်။ အင်္ဂလိပ် အစိုးရဘက်က တုံ့ပြန်မှုမရှိသဖြင့် အမျိုးသားကျောင်းများ တည်ထောင်ရန် ထပ်မံဆုံးဖြတ်ခဲ့ရပါတယ်။ ပထမကျောင်းသားသပိတ်ရဲ့ အကျိုးဆက်အနေနဲ့ ဂျီစီဘီအေအဖွဲ့နှင့် သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ ပူးပေါင်းပါဝင်တဲ့ အမျိုးသားပညာရေးကောင်စီ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါတယ်။ အမျိုးသား ကျောင်းများ နိုင်ငံအနှံ့ထူထောင်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဗဟန်းမှာ အမျိုးသား ကောလိပ်ကျောင်း ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ စတင်သပိတ်မှောက်ခဲ့တဲ့ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် (၁၀)ရက်နေ့ကို အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ အဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ကြပါတယ်။

အမျိုးသားဒီမိုကရေစီရေး၊

အားမာန်နှင့်လုပ်ဟန်

၁၉၂၀ ပထမကျောင်းသားသပိတ်အပြီးမှာ

နိုင်ငံရေးအမြင်နိုးကြားလာတဲ့ ကျောင်းသားတွေဟာ အမျိုးသားပညာရေးလုပ်ငန်းတွေသာမက လူငယ်ကြီးပွားရေးအသင်း၊ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ လူငယ်အဖွဲ့ချုပ်၊ တို့ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ လူငယ်အဖွဲ့ချုပ်၊ တို့ဗမာအစည်းအရုံးစတဲ့ နိုင်ငံရေးအသင်းအဖွဲ့များကိုလည်း တည်ထောင်လှုပ်ရှားခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၅၂ မှာ မန္တလေးဥပစာကောလိပ်ပိတ်သိမ်းရေးပြဿနာပေါ်လာတဲ့အခါ မန္တလေးဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားတွေနဲ့ ဆရာတွေ ပူးပေါင်းပြီး အိမ်တော်ရာ ၁၄ ခန်းဧရိယာ ကျောင်းသားများအစည်းအဝေးပွဲမှာ မန္တလေးဥပစာကောလိပ် မပိတ်သင့်ကြောင်း ရဲရဲတောက်အဆို တင်သွင်းခဲ့ကြပါတယ်။ ဗျူရိုကရက်တွေရဲ့ ကျောင်းသားအခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုကို ကာကွယ်ခဲ့ရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ သခင်ဘသောင်းရဲ့ ဒို့ဗမာအစည်းအရုံးဝင်တွေ ဖြစ်နေကြတဲ့ ကိုနု၊ ကိုဗစိန်၊ ကိုလေးမောင်တို့ဟာ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအတွက် တက္ကသိုလ်အတွင်းမှာ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ် ရှိရမယ်လို့ အခိုင်အမာယူဆထားကြပြီး ပြင်ဆင်ကြိုပမ်းခဲ့ပါတယ်။

၁၉၆၂ အထိ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှာ သမဂ္ဂမရှိသေးပါ။ ၁၉၆၂ မှာ သူဌေးဦးညို အလှူငွေနဲ့ သမဂ္ဂအဆောက်အအုံကို စတင်ဆောက်လုပ်ခဲ့ပြီး ၁၉၇၀ နွေကျောင်းမပိတ်ခင် (၃)လအလိုမှာ အပြီးသတ်ခဲ့ပါတယ်။ သူဌေးဦးညိုကို ဘုရင်ခံက ဂုဏ်ထူးဆောင်ပါရဂူဘွဲ့ချီးမြှင့်ခဲ့ပါသည်။

ဒီအခြေအနေမှာ အမျိုးရေးစိတ်ဓာတ်ပြင်းထန်တဲ့ ကိုနု၊ ကိုဗစိန်၊ ကိုလေးမောင်တို့ တိုက်တွန်းတာက တစ်ကြောင်း၊ သမဂ္ဂအဆောက်အအုံရှိပြီး သမဂ္ဂအဆောက်အအုံရှိပြီး သမဂ္ဂမရှိသေးတာကတစ်ကြောင်းတို့ကြောင့် သမဂ္ဂဖွဲ့စည်းခွင့် လှုပ်ရှားတောင်းဆိုမှုတွေ တက္ကသိုလ်ထဲမှာ အသက်ဝင်လာပါတယ်။ ကျောင်းဆောင်နေ ကျောင်းသားများနှင့် နေ့ကျောင်းသားများ

အစည်းအဝေးကျင်းပပြီး သမဂ္ဂဖွဲ့ စည်းခွင့် တောင်းဆိုရန်
တညီတညွတ်ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်ကြပါတယ်။ အဲဒီ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ
ကျောင်းသားကြီးတွေဖြစ်တဲ့ ကိုကျော်ခင်၊ ကိုသိန်းမောင်၊ ကိုတင်ဆွေ၊
ကိုဘဂျမ်းစသူတွေက ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်အဓိပတိကိုယ်စား တရားသူကြီးဦးဘထံမှ
သမဂ္ဂဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းရေးဆွဲရေးကော်မတီဖွဲ့ ခွင့်
သွားရောက်တောင်းဆိုခဲ့ကြတယ်။ ၁၉၃၀ စက်တင်ဘာ ၂၀ ရက်နေ့မှာ
ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးကြီးကို တက္ကသိုလ်အားကစားရုံသစ်ကြီးမှာကျင်းပပြီး
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂစည်း
မျဉ်းရေးဆွဲရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းခဲ့ပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ ထောက်ပြချင်တာက သမဂ္ဂဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းရေးဆွဲဖို့
ကော်မတီဖွဲ့ရာမှာရော မူကြမ်းရေး ဆွဲပြီး အစီရင်ခံစာရေးသားမှာပါ။
တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင် တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မပါဝင်ခဲ့ဘူးဆိုတာပါ။
ကျောင်းသားတွေပဲ ရေးဆွဲပြီး ကျောင်းသားထုကြား
ချဆွေးနွေးအတည်ပြုခဲ့ကြတာပါ။ ဒီစည်းမျဉ်းအရ ပေါ်လာတဲ့
အမှုဆောင်ကော်မတီက ရွေးကောက်ပွဲ ကြီးကြပ်ကျင်းပပေးပြီး
တကသ(ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်)ကို ကျောင်းသားထုမဲဆန္ဒနဲ့အညီ ဆုံးဖြတ်တဲ့
ဒီမိုကရေစီ အလေ့အထတွင်ကျယ်လာခဲ့ပါတယ်။ အများစုက ရွေးချယ်တဲ့နေရာမှာ
အရည်အချင်းတူညီနေရင် အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်ကပိုထက် သန်တဲ့သူကို
ရွေးချယ်ကြတာတွေ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် သမဂ္ဂအမျိုးသားရေးနဲ့ ဒီမိုကရေစီရေး
ရှင် သန်အောင် ထိန်းသိမ်းတဲ့ အစဉ်အလာစိုက်ထူနိုင်တဲ့ အဖွဲ့အစည်းအဖြစ်
သမိုင်းအစလှပခဲ့ပါတယ်လို့ သုံးသပ်လိုက်ရကြောင်းပါ။

ဒုတိယကျောင်းသားသပိတ်နှင့် ဗကသ

ဖွဲ့စည်းပြီးရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားသမဂ္ဂ(တကသ)
ထဲကိုအင်္ဂလိပ်အရာရှိများကို အားကျပြီး

အဆင့်မြင်ရာထူးများမျှော်မှန်းသူအလိုတော်ရှိ ကျောင်းသားများလည်း
စိမ့်ဝင်ထိုးဖောက်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါ ပေမဲ့ ဖိနှိပ်သူအာဏာရှင်ရှိနေသရွေ့ကာလပတ်လုံး
ခေါင်းငုံ့မခံ ဆန့်ကျင်တော်လှန်တဲ့ နိုင်ငံရေးအသိ တရားရှိသူ ကျောင်းသားတွေ
အဆက်မပြတ်ပေါ်ထွက်နေတယ်ဆိုတာကို ရဲရဲတောက်ကျောင်းသား
ခေါင်းဆောင်တစ်စုက အထင်အရှားသက်သေထူပြခဲ့ပါတယ်။ သူတို့ကတော့ ကိုနု၊
ကိုရာရှစ်၊ ကိုသိန်း ဖေ(တက်ဘုန်းကြီး)၊ ကိုအောင်ဆန်း၊ ကိုညိုမြ၊ ကိုထွန်းအုံး၊
ကိုညိုထွန်းအစရှိတဲ့ ဒုတိယကျောင်းသား
သပိတ်ကာလ(တကသ)ခေါင်းဆောင်တွေပါပဲ။ ကိုနု၊ ကိုရာရှစ်တို့ဟာ
အလိုတော်ရှိကျောင်းသားတွေ ကိုယှဉ်ပြိုင်ပြီး(တကသ)ရွေးကောက်ပွဲမှာ
အနိုင်ရလိုက်တဲ့အခါ သမဂ္ဂလုပ်ငန်းများကို ပိုမိုတွင်ကျယ်စွာ ဖြင့် နိုင်ငံရေးဆန်ဆန်
လုပ်လာနိုင်ကြတယ်။ ဒီလိုမျက်စာတစ်ဘက်မှာ အမျိုးသားရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေး
အားကောင်းနေချိန် ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးကို အားနည်းသွားအောင်
ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။

ကိုအောင်မြင့်(သံတွဲ)ကို ‘ဆာ’ မထူး၍ ကျောင်းထုတ်ခြင်း၊ ကိုဗစိန်ကို
နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုများနှင့် ပတ် သက်၍ ကျောင်းထုတ်ခြင်း၊
ကျောင်းသား(၁၁)ယောက်ကို စာမေးပွဲ ကျရုံလောက်ဖြင့် ကျောင်းထုတ် ခြင်းစတဲ့
နှိပ်ကွက်မှုများကို ဆက်တိုက်လုပ်လာခဲ့သည့်အတွက် ကိုနု၊
ကိုသိန်းဖေ(တက်ဘုန်းကြီး)၊ ကိုကျော်သိန်းတို့ပါဝင်သည့် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး
ကျောင်းသားများက အခွင့်အရေးတောင်းဆိုတိုက်ပွဲ များဆင်နွှဲရပါသည်။
သမဂ္ဂကထုတ်ဝေတဲ့ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းမှာ ကိုညိုမြက “ငရဲခွေးကြီးလွတ်နေပြီ”
ဆောင်းပါးရေးသားပြီး အင်္ဂလိပ်အစိုးရ ၉၁-ဌာန အုပ်ချုပ်ရေး အားနည်းချက် များကို
သရော်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့်ရေးသူအမည်ဖော်ပေးဖို့ အိုးဝေအယ်ဒီတာ
ကိုအောင်ဆန်းကို အာဏာပိုင်က ဖိအားပေး လာခဲ့တယ်။ အယ်ဒီတာပီသတဲ့
ကိုအောင်ဆန်းက ငြင်းဆန်ခဲ့တဲ့အတွက် ကျောင်းမှ ထုတ်ပစ်လိုက်ပါ တယ်။

တကသမှာ စကားရည်လုပွဲကျင်းပပြီး နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးတရားဟောခဲ့တဲ့ ကိုနုကိုလည်း ကျောင်းမှ ထုတ်ပစ်လိုက်ပါသည်။ သမဂ္ဂခေါင်းဆောင်တွေကို ကျောင်းထုတ်တာဟာ တကသကို စော်ကားတာပဲလို့ မှတ်ယူထားတဲ့ ကျောင်းသားထုဟာ သပိတ်မှောက်ဖို့အစည်းအဝေးခေါ်ကြပါတယ်။ ၁၉၆၃ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၅ ရက်နေ့ သမဂ္ဂခန်းမကြီးလျှံထွက်သွားတဲ့ ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးကြီးမှာ သပိတ်မှောက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တဲ့အတွက် ဒုတိယကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးကြီးမှာ သပိတ် မှောက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တဲ့အတွက် ဒုတိယကျောင်းသားသပိတ်စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါတယ်။

သပိတ်မှောက်ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ မစ္စတာရာရှစ်၊ အတွင်းရေးမှူးကိုကျော်ငြိမ်းဖြစ်ပြီး ကော်မတီ ၂၉ ဦး ရှိ တယ်။ ဂျပန်ဆင်ကောလိပ်နဲ့ တစ်ပြည်လုံးက အထက်တန်း၊ အလယ်တန်း ကျောင်းသားအားလုံးသမဂ္ဂ ဦးဆောင်မှုအောက်မှာ ရှိနေကြပါတယ်။

ဒုတိယကျောင်းသားသပိတ်ရဲ့ အကျိုးရလဒ်တွေထဲက တစ်ခုကတော့ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်း သားသမဂ္ဂ(ဗကသ)ပေါ်ပေါက်လာတာပဲဖြစ်တယ်။ ဒုတိယကျောင်းသားများ သမဂ္ဂ(ဗကသ)ပေါ်ပေါက် လာတာပဲဖြစ်တယ်။ ဒုတိယကျောင်းသားသပိတ်က အမျိုးသားရေး၊ ဒီမိုကရေစီ အခြေခံအသိတရား တွေအပေါ် ကျောင်းသားထုအခွင့်အရေးကိုလည်း ကာကွယ်ရမယ်ဆိုတဲ့ အသိအမြင်သစ်တစ်ခုပါ ထပ်မံတိုးချဲ့ရယူနိုင်စွမ်းရှိတဲ့ တိုက်ပွဲတစ်ခုပါ။ တစ်နည်းပြောရရင် ကျောင်းသားထုအဆင့်မြင့်အမြင် ကျယ် တိုးတက်လာပြီး နိုင်ငံရေးအရ ရှေ့တစ်လှမ်းတိုးလိုက်နိုင်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒုတိယကျောင်း သား သပိတ်အပြီး စုစည်းထားတဲ့ ကျောင်းသားအင်အားတွေကို ဗကသအဖြစ် စနစ်တကျနေရာချ ထားခြင်းဟာ နောင်လာမယ့် အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲရဲ့ ရှေ့အလားအလာပဲ ဖြစ်တယ်လို့ သုံးသပ်ရပါလိမ့်မယ်။

ဗကသနှင့် ထောင်သုံးရာပြည့်အရေးတော်ပုံ

ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ(ဗကသ)(ABSU) ကို တည်ထောင်ဖို့ အဆိုပြုသူ က အင်လျားဆောင်က သပိတ်မှောက်ကျောင်းသူ မအမာ(နောင်ထူလုဒေါ်အမာ)ပါ။ ၁၉၆၃ မေ ၈ ရက် နေ့မှာ ညီလာခံခေါ်ပြီး ဗကသဖွဲ့ပါတယ်။ ပထမဆုံးဥက္ကဋ္ဌက ကိုရာရှစ်ဖြစ်ပြီး အထွေထွေအတွင်း ရေးမှူးက ကိုအောင်ဆန်းပါ။ ကိုအောင်ဆန်းရဲ့ စိတ်ကူးဖြစ်တဲ့ “ခွပ်နေတဲ့ဒေါင်း”ကို ဗကသအလံအ ဖြစ် သုံးစွဲဖို့ ကာတွန်းဦးဘဂျမ်းက ပုံစံထုတ်ရေးဆွဲပေးလိုက်ပါတယ်။ သဘောတရားအရ လွတ်လပ် ရေးကိုကပြီးတော့ မယူဘူး။ ခွပ်ပြီးတော့ယူမယ်ဆိုတဲ့ ခွပ်ဒေါင်းစိတ်ဓာတ် ကျောင်းသားထုရင်ထဲအမြဲ ထာဝစဉ် ကိန်းဝပ်နေဖို့ပါပဲ။

ဗကသရဲ့ ဒုတိယအကြိမ်ညီလာခံကို မန္တလေးဗဟိုအမျိုးသားကျောင်းဝင်းမှာ ၁၉၇၃ မေ ၉ ရက်နေ့မှာ ကျင်းပပြီး ကိုအောင်ဆန်းဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာခဲ့တယ်။ တတိယအကြိမ် ညီလာခံကိုတော့ ပုသိမ်မြို့မှာ ၁၉၈၃ ဧပြီ ၂၄-၂၅ ရက်တွေမှာ ကျင်းပပြီး မကြာခင်ကိုအောင်ဆန်းက တို့ဗမာအစည်းအရုံး ဝင်းသွားတဲ့အတွက် ကိုဗဟိန်း ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာပါတယ်။ ၁၉၈၃ (မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၀၀ ပြည့်နှစ်) နိုဝင်ဘာမှာ ချောက်ရေနံမြေ ဘီအိုစီအလုပ်သမားသပိတ်ကြီး ပေါ်ပေါက်လာတယ်။ ရေနံမြေအလုပ်သမားများ ရန်ကုန်အရောက်ချီတက်ရာ မကွေးမြို့မှာ ပိတ်ဆို့ခံရတဲ့ အတွက် ကိုဗဟိန်းနဲ့ ကိုဗဆွေးတို့သွား ပြီး မကြောက်တရားဟောကာ သပိတ်ကိုအရှိန်မြှင့်ပေးလိုက်ပါတယ်။ ကိုဗဟိန်းရဲ့ “မြင်ခွာတစ်ချက် ပေါက်ရင် မီးဟုန်းဟုန်းတောက်စေရမယ်” ဆိုတဲ့ မိန့်ခွန်းဟာနယ်ချဲ့အစိုးရကို ကြောက်ဖူးတုန်စေခဲ့တဲ့ သမိုင်းဝင်မိန့်ခွန်းပါပဲ။

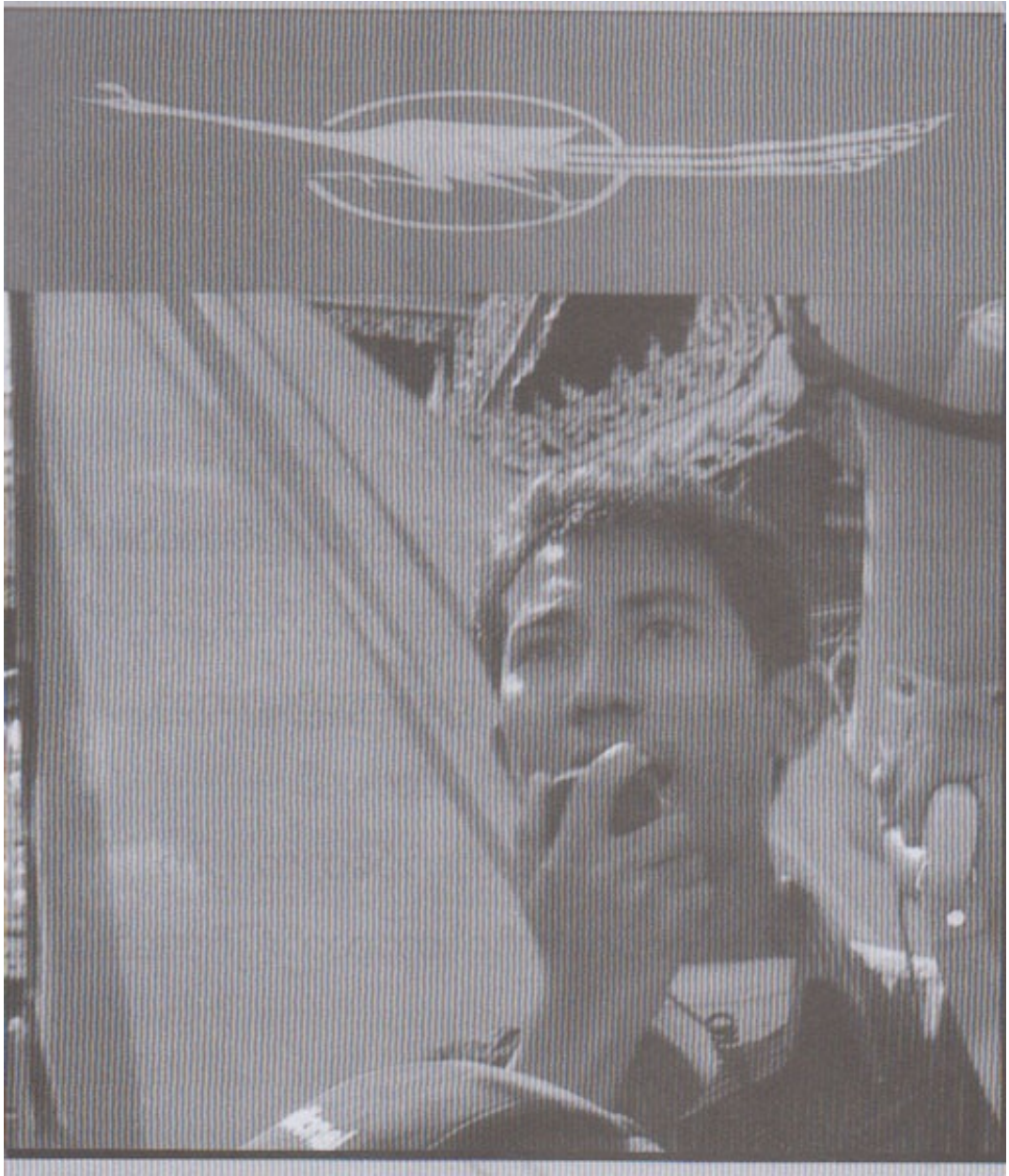
မကွေးမှာ ကိုဗဟိန်း၊ ကိုဗဆွေးတို့ကို ဖမ်းဆီးခဲ့တဲ့အတွက် တတိယကျောင်းသားသပိတ်ဖြစ်ပေါ် ပြီး တကသနဲ့ ဗကသဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်

ကျောင်းသားအာဏာရှင် ကိုလှရွှေက ဆက်လက်ဦးဆောင်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၃၈ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၀ ရက်မှာ ကျောင်းသားတွေ အတွင်းဝန်ရုံးရှေ့ ဆန္ဒပြကြတဲ့အခါ နယ်ချဲ့ လက်ပါးစေ မြင်းစီးပုလိပ်တွေရဲ့ လက်ချက်ကြောင့် ကျောင်းသားအဇာနည် ကိုအောင်ကျော်ကျဆုံးခဲ့ ရပါတယ်။ ဗမာပြည် လူထုလှုပ်ရှားမှုသမိုင်းမှာ ပထမဆုံးအသက်စွန့်သွားခဲ့ရတဲ့ ကျောင်းသားရဲဘော်ပါ။ မန္တလေးက ရဟန်းရှင်လူ အဇာနည် ၁၇ ဦးဟာလည်း ဗိုလ်အောင်ကျော်ရဲ့ သွေးခင်းတဲ့လမ်းကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့ဆက်လျှောက်ခဲ့ကြတယ်။

တတိယကျောင်းသားသပိတ်ဟာ ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံကြီးနဲ့ ပေါင်းစပ်ပြီး ကျောင်းသား၊ အလုပ်သမား၊ ပြည်သူ့သွေးစည်းညီညွတ်မှုကို ပြသနိုင်တဲ့အတွက် ဒေါက်တာဗမော် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရပြုတ် ကျခဲ့ရပါတယ်။ နယ်ချဲ့ခေတ်အတွင်း ကြီးမားတဲ့သပိတ်(၃)ခုမှောက်ပြီး အဆက်မပြတ်တဲ့ ကျောင်း သားလှုပ်ရှားမှုတွေ ရှိနေခြင်းကြောင့် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးစိတ်ဓာတ်၊ အနုနည်းနဲ့ အာဏာဖီဆန်ရေး နည်းနာတွေ ပြန့်နှံ့ခဲ့တာဖြစ်တယ်။ အခုလိုစွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့တဲ့ တကသ၊ ဗကသ ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေရဲ့ အစဉ်အလာဟာ နောင်မျိုးဆက်အသိသီးအထိ ကူးစက်စေနိုင်တဲ့ အစွမ်းသတ္တိ ရှိကြောင်း သုံးသပ်တင်ပြလိုက်ရပါတယ်။

*

အမှောင်ကြားကထွန်းသစ်ကြယ်စုများသမိုင်း(၂)

လွတ်လပ်ရေးရဲ့ အမွှာညီနောင်ဖြစ်တဲ့
ပြည်တွင်းစစ်ကြီးကြောင့်

ဗမာပြည်နိုင်ငံရေးအခြေအနေဟာ

၁၉၄၈မှာ အရှုပ်ထွေးဆုံးကာလတစ်ခုကို

ဖြတ်သန်းခဲ့ရပါတယ်။

.....

ကျောင်းသားအချို့လည်း

နိုင်ငံရေးယုံကြည်ချက်ကြောင့်

တောခိုလက်နက်ကိုင်ကြပါတယ်။

ကျောင်းသားသမဂ္ဂများရဲ့ လှုပ်ရှားမှုသမိုင်းကို ဘက်ပေါင်းစုံက
လေ့လာသုံးသပ်ပြီး ယခု ဆောင်းပါးကို ရေးသားတင်ပြပါတယ်။

ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေရဲ့ နောက်ခံသမိုင်းနဲ့ ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာပုံ၊
ရပ်တည်လှုပ်ရှားပုံ၊ ရှေ့အနာဂတ်အတွက် တင်ကြိုစိတ်ကူးမှုတွေသာမက
ခေတ်အခြေအနေနဲ့အညီ လက်ခံကျင့်သုံးတဲ့ နိုင်ငံရေးအသွင်းသဏ္ဌာန်တွေအထိ
ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဆန်းစစ်လေ့လာပေးထားပါတယ်။

စစ်ကြိုခေတ်နဲ့ စစ်ပြီးခေတ်

ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုများ

ဗမာသရဲ့ တတိယညီလာခံကို ပုသိမ်မြို့မှာ ကျင်းပတဲ့အချိန်က
ကျောင်းသား သံမဏိတပ်တွေ ဖွဲ့စည်းထားကြဖို့ လှုံ့ဆော်ခဲ့ပါတယ်။
ကမ္ဘာ့အခြေအနေတစ်ရပ်လုံးပြောင်းလဲ ပြောင်းလဲတော့မှာဖြစ်လို့ ဗမာပြည်က
နယ်ချဲ့စစ်ကြိုလာရင် ပြည်တွင်းစစ်အဖြစ် ပြောင်းပြီးနယ်ချဲ့လက်က
လွတ်လပ်ရေးကို လက်နက်ကိုင်လှုပ်ရှားမှုအသွင်နဲ့ အရယူဖို့

ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားတာကို ယူဆရပါတယ်။ ကျောင်းသား ဘဝက ထွက်ပြီးနိုင်ငံရေးကို ခြေစုံပစ်ဝင်ခဲ့ကြတဲ့ သခင်တွေဟာအတွင်းဖွဲ့စည်းပြီး မြေအောက်လှုပ်ရှားမှုတွေပြုလုပ်ပါတယ်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြောင့် ကျောင်းတွေမဝတ်ခင် ကိုလုမောင်(မိထွီလာ)၊ ကိုဗ ဆွေ၊ သံမဏိကိုမောင်မောင်တို့ကလည်း လျှို့ဝှက်မြေအောက်တော်လှန်ရေးထဲပါဖို့ ကျောင်းသားတွေ ကို လှုံ့ဆော်ပြီးခဲ့ပါပြီ။ ၁၉၄၀ ဒီဇင်ဘာ ၂၅၊ ၂၆ မှာလုပ်တဲ့ ဗကသအထူးအစည်းအဝေးမှာ “နယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ရေးအတွက် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရန် အချိန်ကျပြီ”လို့ ကိုလုရွှေကပြောခဲ့ပါတယ်။

ရဲဘော်သုံးကျိတ်ဖွဲ့ပြီး တော်လှန်ဖို့ ပြည်ပထွက်ခွာ စစ်ပညာသင်ကြားတဲ့အခါ ကျောင်းသား သမဂ္ဂရဲဘော်များကို ဆက်သွယ်စေလွှတ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျန်ခဲ့တဲ့ ရဲဘော်တွေကလည်း မြေအောက် တော်လှန်ရေးစာစောင်ထုတ်တာ နိုင်ငံရေးသင်တန်းပို့ချတာ တက်ရောက်လေ့လာတာတွေလုပ်ပြီး တော်လှန်ရေးတာဝန် ကျေခဲ့ပါတယ်။ ဒီတော့ ရဲဘော်သုံးကျိတ်နဲ့ ဗမာတပ်မတော်ဆိုတာ သမဂ္ဂအ ဆောက်အအုံထဲက သန္ဓေတည်ပေါက်ဖွားလာတာလို့ပြောရပါမယ်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းမှာ နယ်ချဲ့နဲ့ ဖက်ဆစ်ကိုပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်တော်လှန်ပြီးတော့ စစ်အပြီးမှာ တကသ၊ ဗကသတွေ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်း ကာ လွတ်လပ်ရေးအပြီးသတ်ရဖို့ ထပ်မံကြိုးစားခဲ့ရပြန်ပါတယ်။

စစ်ပြီးခေတ် သမဂ္ဂတွေကို မဂိုလမ်းအရေးပေါ်ယာယီတက္ကသိုလ်မှာ ပြန်ဖွဲ့ခဲ့ကြတာပါ။ ၁၉၄၅ -၄၆ မှာ ကိုသန့်ဦးဆောင်တဲ့ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့ ၁၉၄၆-၄၇ မှာကိုသန့် ဦးဆောင်တဲ့ တကသအ မှုဆောင်အဖွဲ့ ၁၉၄၆-၄၇ မှာ သူရိယကိုသန်းမောင် ဦးဆောင်တဲ့ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့တွေရွေး ကောက်တင်မြှောက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ နိုင်ငံတကာ ကျောင်းသား အဖွဲ့အစည်းတွေဖြစ်တဲ့ ကမ္ဘာကျောင်း သားဝန်ထမ်းအဖွဲ့(International Student Service)နဲ့ ကမ္ဘာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ(International Union Of Students)

အဖွဲ့တွေနဲ့ အဆက်အသွယ်ရှိပြီး အိန္ဒိယ၊ ဒိန်းမတ်၊ ချက်ကိုစလိုဗက်ကီးယား တို့မှ ကျောင်းသားပွဲတော်တွေ၊ ကျောင်းသားညီလာခံတွေ သွားတက်ခဲ့ကြပါတယ်။

၁၉၄၆ ခုနှစ်မှာ ကိုသန်းထွန်း(သမိုင်းပညာရှင် ဒေါက်တာသန်းထွန်း)နဲ့ ကိုညီညီ(စာရေးဆရာ လင်ယုန်နီ)တို့ ဦးဆောင်တဲ့ ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂ(ရသက) ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၄၄ ဇွန်မှာ ရကသ ဥက္ကဋ္ဌကိုသန်းထွန်း အယ်ဒီတာလုပ်ပြီး ကိုညီညီတာဝန်ခံထုတ်ဝေဖြန့်ချိလိုက်တဲ့ “ကျောင်းသားဟစ်တိုင်” သတင်းစာထွက်ပေါ်လာခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၄၇ မှာကိုသန်းထွန်းကို ဗကသ ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ်တင်မြှောက်လိုက်ပြီး ရကသကို ကိုညီညီက ဆက်လက်ဦးဆောင်ကာ လွတ်လပ်ရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေး၊ ကျောင်းသားထုညီညွတ်ရေးနဲ့ ပြည်သူထူထူအရေးတွေကို အားထုတ်ကြိုးပမ်းခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်အတွင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့တဲ့ ထူးထူးခြားခြားလုပ်ဆောင်ချက်နှစ်ခုကတော့ စစ်ကြိုခေတ်ပုံစံ ကျောင်းသားသံမဏိတပ်တွေကို ကျောင်းသားတစ်ဦးလို အမည်သစ်ပေးပြီး ပြန်ဖွဲ့တာရယ်၊ ဗိုလ် အောင်ကျော် ကျဆုံးခဲ့တဲ့ ဒီဇင်ဘာ (၂၀) ရက်ကို ကျောင်းသားနေ့အဖြစ် သတ်မှတ်ကျင်းပနိုင်ခဲ့တာ ရယ်ပဲဖြစ်တယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ ဗကသ၊ တကသ၊ ရကသ ပူးပေါင်းညီညွတ်စွာ ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့တဲ့ ပြည် လုံးကျွတ် အထွေထွေသပိတ်ကြီးကြောင့် မြန်မာလွတ်လပ်ရေးကို ၁၉၄၈ ဇန်နဝါရီ(၄) ရက်နေ့မှာ ရရှိခဲ့ ပါတယ်။

**လွတ်လပ်ပြီး ခေတ်ရဲ့
နိရဲသော ကြိယစုများ**

လွတ်လပ်ရေးရဲ့ အမွှာညီနောင်ဖြစ်တဲ့ ပြည်တွင်းစစ်ကြီးကြောင့် ဗမာပြည်နိုင်ငံရေးအခြေအနေ ဟာ ၁၉၄၈ မှာ အရှုပ်ထွေးဆုံးကာလတစ်ခုကို ဖြတ်သန်းခဲ့ရပါတယ်။ အင်းစိန်တိုက်ပွဲကြီးလို့ ကြီးမား တဲ့ ထိုစစ်တွေကြောင့်

ကျောင်းတွေပိတ်ထားရတာ မျိုးလည်းရှိခဲ့ပါတယ်။ ကျောင်းသားအချို့လည်း နိုင်ငံရေးယုံကြည်ချက်ကြောင့် တောခိုလက်နက်ကိုင်ကြပါတယ်။ အဖမ်းအဆီးတွေဒင်းကြမ်းပြည့်နေပြီး ကျောင်သားသမဂ္ဂတွေရဲ့ စည်းလုံးလှုပ်ရှားမှုကို လျှို့ဝှက်စွာလုပ်ဆောင်ခဲ့ရပါတယ်။ ပုဒ်မ(၅) ဖမ်းဆီး ခံရတဲ့ ကျောင်းသားတွေအတွက်လည်း တိုးပွားလာပါတယ်။ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးရဖို့ သပိတ် မှောက်တရားဟောတဲ့ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်တွေကို ဖမ်းဆီးအရေးယူမှု ပြင်ထန်လာတဲ့အခါ ဗကသအမှုဆောင်တော်တော်များများ တောခိုပြီး တောတွင်းဗကသ ဌာနချုပ်ကို တည်ထောင်လိုက်ကြ ပါတယ်။ မြေပေါ်မှာ ဗကသရဲ့ ဦးဆောင်မှုနေရာလွတ်ကို ရကသက ဝင်ရောက်တာဝန်ယူပြီး ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုတွေ ဆက်လုပ်ခဲ့ရပါတယ်။

အုပ်ချုပ်နေတဲ့ ဖဆပလအစိုးရ ဆိုရှယ်လစ်အနွယ်ကျောင်းသားများက တကသအမှုဆောင် အဖွဲ့မှာနေရာယူပြီး လူမိုက်ဆန်ဆန် လက်သီးထိုး၊ သံတုတ်ရိုက်ပြသနာဖြစ်တဲ့အတွက် အယုံအကြည် မရှိအဆိုနဲ့ တကသအမှုဆောင်တစ်ဖွဲ့လုံးကို ဖြုတ်ချခဲ့ရဖူးပါတယ်။ ဒီလိုရှုပ်ထွေးပွေလီနေတဲ့ တက္ကသိုလ်နယ်မြေမှာ ပါတီနိုင်ငံရေးဆန့်ကျင်သူကျောင်းသားများက “သန့်ရှင်းသော ကျောင်းသားအင်အားစု”အမည်သုံးစွဲပြီး အုပ်စုဖွဲ့စည်းရုံးခဲ့ကြပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ ကွန်မြူနစ်အနွယ်၊ ဆိုရှယ်နီအနွယ်နဲ့ အခြားတိုးတက်တဲ့နိုင်ငံရေးအယူအဆလက်ခံသူ ကျောင်းသားတွေ ပူးပေါင်းပြီး “တိုးတက်သော ကျောင်းသားအင်အားစု”ကို ၁၉၅၁ မှာ တည်ထောင်ကာတကသရွေးကောက်ပွဲများ ဝင်ရောက်ယှဉ် ပြိုင်ခဲ့ပါတယ်။ တိုးတက်သောကျောင်းသားအင်အားစုဟာ နောင်ပြန်လည်ပေါ်ထွက်လာမယ့် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်အတွက် အမြူတေအင်အားစုကြီးပါပဲ။ ကိုဘကောင်း၊ ကိုလှဝင်း၊ ကိုအောင်သန်း၊ ကိုယု တို့ဟာ ထင်ရှားတဲ့ တိုးတတ်အင်အားစုကျောင်းသားခေါင်းဆောင်တွေပဲဖြစ်ကြပါတယ်။

တိုးတက်သော ကျောင်းသားအင်အားစုဟာ ရန်ကုန်၊

မန္တလေးတက္ကသိုလ်တွေနဲ့ နယ်သမဂ္ဂ တွေကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်စည်းရုံးပြီး ၁၉၅၁
ဩဂုတ် ၁၅ ရက်မှာ ရွှေတိဂုံအလယ်ပစ္စယံ ဦးအေးမောင် ဇေယျဝံ

ကျောင်းသားညီလာခံတစ်ခုခေါ်ယူခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ ညီလာခံမှာ တစ်ခုတည်းသော
ဗကသဖြစ် မြောက်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းခဲ့ပါတယ်။ သန့်ရှင်းအင်အားစု
လုံးဝညှိနှိုင်း၍ မရခဲ့ပါ။ ဗကသကိုဗမာနိုင်ငံ လုံးဆိုင်ရာ

ကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်(All Burma Federation of Student Unions)အဖြစ်
တိုးမြှင့်ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့တဲ့ ညီလာခံဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ပိုင်းသန့်ရှင်းအင်အားစုရဲ့
ဦးဆောင်မှု ယိမ်းယိုင် ချိနဲ့ပြီးတဖြည်းဖြည်း တိမ်မြုပ်ပျောက်ကွယ်ခဲ့ပါတယ်။

တိုးတက်တို့ရဲ့ ဗကသများ၊ အဖွဲ့ချုပ်က နယ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများကို
ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်စည်းရုံးပြီး ထိရောက်တဲ့ ဦးဆောင်မှုပေးနိုင်တဲ့
တစ်ခုတည်းသော သမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်အဖြစ် သမိုင်းမှာ

ခိုင်ခိုင်မာမာသတ်သေထူနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဗကသအဖွဲ့ ချုပ်ရဲ့ ပွဲဦးထွက်
ကြိုးပမ်းမှုကတော့ ၁၉၅၂ ဒီဇင်ဘာ ၂၀ ကျောင်းသားနေ့မှာ ဖော်ဆောင်ခဲ့တဲ့
ကျောင်းသားထုအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေးတိုက်ပွဲပါ။ အဲဒီ နေ့

ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးကြီးမှာ တောင်းဆိုချက် ၂၂ ချက်တင်သွင်းပြီး
အဓိပတိလမ်းတလျှောက် ဘွဲ့နှင်းသဘင်အထိ ချီတက်တောင်း ဆိုခဲ့ပါတယ်။
ကျောင်းသားထုညီညွတ်မှုကြောင့် အောင်ပွဲခံခဲ့ပါတယ်။

ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးကို ဖြိုခွင်းဖို့ အာဏာရဖဆပလပါတီ
ဆိုရှယ်လစ်အုပ်စုက ကြီးကြီး မားမားကြိုးပမ်းလာတာကိုလည်း တွေ့ရပါတယ်။
၁၉၅၃ နွေ ကျောင်းပိတ်ရက်မှာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ထဲမှာရှိတဲ့ ကိုကိုကြီး
ကိုကိုလေးအဖွဲ့၊ ပြည်ထောင်စုကျောင်းသားများအဖွဲ့၊ တက္ကသိုလ်လူငယ်အဖွဲ့၊
သန့်ရှင်းအဖွဲ့နဲ့ ကျောင်းသားပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနဲ့
သက်သာချောင်ချိရေးအဖွဲ့ပေါင်း (၅)ဖွဲ့က ကျောင်းသား ၁၀၀ ကို ဦးဗဆွေ၊

ဦးကျော်ငြိမ်းတို့ ကိုယ်တိုင်ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံရေးတစ်လသင်တန်းပို့ချ ပြီးဒီအက်စ်အို (Democratic Student's Organization) ဖွဲ့ပေးခဲ့ပါတယ်။ ကျောင်းသားထုကြား သြဇာရှိတဲ့ 'တိုးတက်'နဲ့အစိုးရကျောထောက်နောက်ခံ DSO တို့ တက္ကသိုလ်မှာ အပြိုင်ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။

သမဂ္ဂသမိုင်းတလျှောက်မှာ တကသ၊ ဗကသဟာ ပြည်သူ့ဘက်ကလွဲပြီးဘယ်သူမျှန်မှာမှ ထောက်စရာမလိုပါဘူးဆိုတဲ့ အစဉ်အလာကို သိသိသာသာချိုးဖောက်ဖို့ “အာဏာရအုပ်စိုးသူ လက်ဝေခံသမဂ္ဂမွေးမြူရေး” ဖောက်ပြန်တဲ့ခြေလှမ်းကို ဒီအက်စ်အိုတို့ စတင်ခြေလှမ်းခဲ့ကြပါတယ်။ အခုချိန်မှာလည်း သမဂ္ဂတွေဘယ်သူ့သြဇာခံမှ မဖြစ်စေဖို့ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ရပ်တည်နိုင်စွမ်းရှိဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ သမဂ္ဂရဲ့အစဉ်အလာနဲ့ ကျောင်းသားထုညီညွတ်ရေးကို ဖြိုခွဲမယ့် အားထုတ်မှုတွေကို သတိကြီးစွာထားဖို့ DSO ကိုနမူနာထားကြည့်ရင်း သင်ခန်းစာထုတ်ယူသင့်ပါတယ်။

တိုက်ပွဲ-ညီညွတ်ရေး-တိုက်ပွဲ

၁၉၅၃ စက်တင်ဘာ ၂၉ ရက်မှာ အောက်တိုဘာကျောင်းသားသပိတ်အရေးတော်ပုံဖြစ်ပွားခဲ့ တယ်။ ဖဆပလ အစိုးရက တက္ကသိုလ်နယ်မြေထဲမှာ အရေးတော်ပုံဖြစ်ပွားခဲ့တယ်။ ဖဆပလ အစိုးရက တက္ကသိုလ်နယ်မြေထဲမှာ သေနတ်နဲ့ဝင်ပစ်ပြီးကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုကို စတင်နှိပ်ကွပ်ဖြိုခွဲခဲ့တဲ့ သမိုင်း ဝင်အင်းဝတံခါးတိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့ပါတယ်။ ရန်ကုန်၊ မန္တလေးက တိုးတက်ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် အများအပြားဖမ်းဆီးခံရ၊ ရာသက်ပန်ကျောင်းထုတ်ခံကြရပါတယ်။ ဒီသပိတ်တိုက်ပွဲမှာ DSO တွေမပါဝင်ခဲ့ပါ။ ၁၉၅၃ နောက်ပိုင်းမှာ ကျောင်းသားထုထောက်ခံအားပေးမှု မရတော့ဘဲ ဒီ DSO အဖွဲ့ပြိုကွဲသွားရပါတယ်။ ၁၉၅၅ မှာ သုံးခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်

ဆန့်ကျင်ရေးတိုက်ပွဲများကို ဆင်နွှဲကြရပါတယ်။

တိုးတက်ကျောင်းသား အင်အားစုများကို ဖျက်သိမ်းပြီး ဦးသာဘန်၊
မောင်လင်းယုန်(ရှမ်းပြည်) စတဲ့ လူမျိုးစုကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များနဲ့ တွဲဖက်ပြီး
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားညီညွတ်ရေး တပ်ဦးကို ဖွဲ့စည်းလိုက်ပါတယ်။
၁၉၅၆ မှာတကသ ၂၅ နှစ်ပြည့် ငွေရတုသဘင်နဲ့ တွဲပြီး ဗကသများ
အဖွဲ့ချုပ်စတုတ္ထအကြိမ်ကွန်ဂရက် ခေါ်ဆိုခဲ့တယ်။ ဖဆပလနဲ့ ရက်ပေါင်း ၃၀
အတွင်းသမဂ္ဂများဖျက် သိမ်းရေးဆိုတဲ့ မတရားအမိန့်ကို
တစ်ပြည်လုံးကျောင်းသားထုကန့်ကွက်ဆန္ဒပြကြတယ်။ ၁၉၅၆ မှာပဲ
ရဲဘော်ဟယ်ရီတန်ကျဆုံးတဲ့အရေးအခင်း ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဒီလိုဖိနှိပ်နေတဲ့ကြားက
ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ဟာ ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းဦးဆောင်တဲ့
ငြိမ်းချမ်းရေးဆန္ဒပြပွဲကြီးမှာ ပူးတွဲပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့ကြပါ တယ်။

၁၉၅၈ ဇန်နဝါရီ ၁၃ မှာ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်က ဦးဆောင်ပြီး
ပြည်ထောင်စုဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင် ရာကျောင်းသားများ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကို
ကျင်းပခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၅၈ စက်တင်ဘာ စစ်အာဏာ သိမ်းမှု
ကန့်ကွက်ရေးဆန္ဒပြပွဲတွေကြောင့် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်တွေကို ဖမ်းဆီးပြီး
ကိုကိုးကျွန်းပို့ ခံခဲ့ရပါတယ်။ အိမ်စောင့်အစိုးရလက်ထက်မှာလည်း အစိုးရက
ကျောထောက်နောက်ခံမှု “ရဲခေါင် ကျောင်းသားအင်အားစု” ပေါ်ထွက်လာခဲ့ပေမဲ့
တပ်ဦးကို အဖက်ဖက်ကမယှဉ်နိုင်ဘဲ ကျရှုံးသွားရပါ တယ်။ ၁၉၆၀
မှာရွေးကောက်ပွဲဝင်နိုင်ပြီး တက်လာတဲ့ ဦးနုပထစအစိုးရကလည်း သမဂ္ဂကိုဝင်စွက်
ဖက်ဖို့၊ သမဂ္ဂလုပ်ငန်းစဉ်တွေကို ချုပ်ချယ်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့ပေမဲ့ မအောင်မြင်ခဲ့ပါ။
တန်းခွဲ၊ တန်းခြားစနစ် တိုက်ပွဲကို ဗကသက ဆင်နွှဲပြီး ကမောက်ကမ
ပညာရေးစနစ်ကို ဒီမိုကရေစီပညာရေးစနစ်နဲ့ အစားထိုး ဖို့ကြိုစားခဲ့ပါတယ်။
တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုပေါင်းစုံ ကျောင်းသားထုကို ကိုယ်စားပြုတဲ့ “လူမျိုးစုကျောင်း
သားများအဖွဲ့ချုပ်ကို” ကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

တရုတ်ဖြူကျူးကျော်မှုဆန့်ကျင်ရေးကို ဗကသအပါအဝင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂများနဲ့ ဒီမိုကရေစီအင်အားစုပေါင်းစုံ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြတယ်။

၁၉၆၀ မှာကျင်းပတဲ့ ဆဋ္ဌမအကြိမ်မြောက် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်ရဲ့ ကွန်ဂရက်မှာ ယနေ့အထိ အသက်ဝင်ဆဲဖြစ်တဲ့ ဗကသအခြေခံမူ(၅ ချက်)ကိုချမှတ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီကွန်ဂရက်ရဲ့ ထူးခြားချက် နှစ်ခုကတော့ ကမ္ဘာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ(IUS)ကနေ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်ကို National Union Of Students (NUS) အဆင့် တရားဝင်သတ်မှတ်ပေးခြင်းနဲ့ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ကိုရေးဆွဲတင်သွင်းနိုင်ခဲ့ခြင်းတို့ဖြစ်ပါတယ်။ လွတ်လပ်ပြီးခေတ် သမဂ္ဂများရဲ့ ကြိုးပမ်းချက်တွေကို နိဂုံး ချုပ်ချက်ရှာတဲ့အခါ သမိုင်းလိုအပ်ချက်တွေကို စုစည်းထားတဲ့ ဗကသအခြေခံမူ(၅ချက်)ဟာ သမဂ္ဂ အားလုံးရဲ့ စည်းစိတန်ဘိုးအဖြစ် မလွဲမသွေ သတ်မှတ်ရန် လိုအပ်တယ်ဆိုတာ အခိုင်အမာပြသနေခဲ့ပါ တယ်။ ကျောင်းသားထုဟာ တိုက်ပွဲတွေ ဆင်နွှဲရင်း ညီညွတ်ရေးလမ်းစဉာခဲ့သလို ညီညွတ်ရေးအင်အား နဲ့ အမှန်တရားအတွက် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာ အမျိုးသားရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေး၊ ကျောင်းသားထု အခွင့်အရေးကာကွယ်ရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ ဒီမိုကရေစီ ပညာရေးဆိုတဲ့ ဗကသမူ (၅ ချက်) ဖြစ်ပေါ်ဖို့ နောင်တော်ကြီးများ အသက်နဲ့ရင်းနှီးပေးဆပ်ခဲ့ရခြင်း တန်ဖိုးများပဲဖြစ်တယ်လို့ ကောက်ချက်ချလိုက်ရ ပါတော့တယ်။

*